GAZETA KRAKOWSKA

Nro. 32.

W Srzodę Dnia 19. Kwietnia 1797.

Z Wiednia d. 12. Kwietnia.

Wiernosć i miłość Austryackiego ludu i mieszkańcow miasta Wiednia do naszego nayłaskawszego monarchy, i przychylność do słodkiego i sprawiedliwego zawsze rządu i do drogiey oyczyzny, ktorey iuż w wielu razach dali dowody, tym więcey się teraz okazuie, gdy przez nie przewidziane zdarzenia spieszne nieprzyiaciela postępowanie Austryi, a nawet stolicy samey zagraża; zaczym nim ze wszystkich stron nadchodzące a do zwycięztwa przyzwyczaione Cesarskie armie nadciągną, lub przedsięwzięte śrzodki do zrobienia pokoiu skutek swóy wezmą, lud ten do wstrzymania nieprzyiaciela, a nawet gdyby się tu poważył przystąpić do odparcia go ze wszystkich stron przybywa.

Pod d. 7 t. m. wyszła od rządu niższey Austryi do wiernych poddanych obydwoch za Dunaiem części miasta odezwa, żeby się bez odwłoki do obrony oyczyzny poświęcali, na wyznaczonych im mieyscach opatrzeni fuzyami, prochem, ołowiem iako też widłami, kosami &c. stawiali i na kilka dni tylko chleb z sobą brali. Dla prędszego ich przybycia, zalecono gromadom, aby ile możności starały się tych zbroynych ludzi podwodami na przeznaczone ich mieysce dostawiać. Do każdego z takowych mieysc wysłano iednego officyalistę od gubernium i iednego officyera, ktorzy ich do przeznaczonego mieysca doprowadzą.

To urządzenie iak się ze wszystkich stron dowiaduiemy odniesło naylepszy skutek, iakiego się tylko po dobrych Austryackich poddanych spodziewać można było. Wszędzie męszczyzni z ukontentowaniem się do obrony kraiu ofiarowali, tak dalece, iż w niektorych mieyscach nawet żaden męszczyzna się w domu niezostał, a w wielu mieyscach musiano nawet więcey pracy i wymowy używać do zwrocenia części tych poczciwych ludzi do do-

mow nazad, iak do namowy ich potrzeba było.

Ten sam zapał i wierność okazuie się w mieście Wiedniu i po przedmieściach. Wszyscy mieszczanie pod dodanem sobie naczelnikiem feldzeigmeistrem Xciem Würtemberskim gotuią się podług poprzysiężonych swych obowiązkow wspólnie z woyskiem w przypadku napadu do bronienia do ostatniego miasta. Ucząca się młodź w akademii gdy lekcye publiczne d. 3 t. m. tym czasowo zawieszone zostały, na zachęcenie rektora barona Quarin i niektorych czci godnych profeſsorów, także się cała do obrony oyczyzny poświęciła i osobne korpus uformowała. Czeladź kupiecka równie patryotycznemi uczuciami zaięta za naywyższym pozwoleniem pod bronią stanęła. Nakoniec pod Xciem jenerał maiorem Lichtenstein formuie się korpus ochotnikow konnych, do ktorego znaczna liczba młodzieży szlachty co dzień przybywą, i na uczynioną odezwę do posiadaiących konie, wiele koni do tego korpusu darmo ofiaruią.

Korps Wiedeńskich ochotników iuż nazad uformowane i powiększone zostało. Na przedmieściach Mehlgrube i Roſsan są dla niego publiczne werbunki założone, które znaczny napływ maią ludzi. — Oprócz tego iak tu w mieście u magistratu, tak po przedmieściach u sędziow, w przytomności rządowych i woyskowych osob są księgi dobrowolnych zapisów otwarte, do czego z różnych stanow tak wielki nacisk dobrze myślących iest, iż gdyby dobry sposób myślenia Wiedeńskiego ludu wszystkiego dobrego nie obiecywał, dziwićby się potrzeba.

Gdy część uzbroionego wieyskiego ludu w wytkniętych obozach pod Neustadt i okolicach Wiednia będzie umieszczona, wyszły także wczoray na ten koniec przeznaczone korpus studentów i kilka wydziałów ochotnikow z przedmieść pod Xciem Würtemberskim. Ceſsarz Jmć i Ceſsarzowa Jmć raczyli swoią przytomnością te woyska zaszczycić. — Zapał ten, który mieszkańców niższey Austryi i szlachetną młodzież ożywia, pokazuie się i w innych okolicach a szczegulniey w Tyrolu.

J. C. M. raczył na ostatnim seymie offiarowaną od Węgrzynów patryotyczną powszechną w teraźnieyszym stanie rzeczy insurrekcyą przyiąć, i iuż potrzebne rozporządzenia do tego wydał. W krótce tedy przyłączą się liczne kolomny Węgierskich woiownikow do wiernych braci Austryaków, i te wspólne natężenia okażą całey Europie, iż rządcy tak przedziwnego narodu nie iest trudno upokorzyć pychę nieprzyiaciela, i woynie przez przystoyny i z uszczęśliwieniem całey monarchii zgadzaiący się pokóy koniec zwycięzko uczynić.

Miasto Wiedeń maiąc baczność na wszystkie przypadki uzbraiaią i fortyfikuią Wszystkie magazyny napełniaią żywnościami, i dla ułatwienia tego wszystkiego, zbytkowe konie wzięto w rekwizycyą.

Lubo w ostatnim razie na dzielnieysze przygotowania do obrony Wiednia czynią, aby iednak kaſsy i wszystko co tu iest drogiego nie zaostrzyło chciwości nieprzyiaciela i z letkim korpusem niechciał momentalnie na Wiedeń od ręki udarzyć, uczyniono przygotowania do wyprowadzenia w bezpieczne mieysce wszystkich tych rzeczy. Ceſsarz Jmć zaś tylko dla tego w złym razie ztąd się oddali, aby przytom-

nością swoią w pogranicznych prowincyach poczynione do uratowania Austryackiey monarchii przygotowania ożywić i zachęcić mogł.

Dla okrycia ochotnikow Wiedeńskich szambelan hrabia Caraccioli i szlachetny mieszczanin Wiedeński Ignacy Würth robią za pozwoleniem rządu kolekty i bardzo już wiele sukien, płutna, sukna, pieniędzy &c. zebrali.

Czwarty nadzwyczayny do Wiedeńskiey gazety Nru: 27 dodatek. W poniedziałek d. 10 Kwietnia 1797.

Podług nadeszłych d. 3 t. m. z Tyrolu wiadomości, jenerał maior Loudon od dawna czynione na Botzen przygotowania z maiącym pod sobą woyskiem i w mafsie zebranym ludem szczęśliwie uskutecznił. Dnia 4 bowiem w wieczor ucieraiąc się cały dzień z nieprzyiacielem opanował miasto Botzen a d. 5 postąpił iuż z swoim woyskiem ku Deutschen i Branzol.

Nieprzyiaciel tey samey nocy d. 4. na 5. opuscił całą dolinę Etsch, to iest Mitterwald, Oberau, Unterau, spalił obydwa mosty między Oberau i Aicha i spieszno się do Puster doliny cofnął. Podług wszelkiego podobieństwa cofnie się ieszcze przez tę samę dolinę ku Valsugana i Ampezzo, lub ku Karencyi.

To pomyslne zdziałanie, ktore męztwo wiernych i walecznych Tyrolczykow na nowo ożywiło, i tak wiele się do dobra tego kraiu przyłożyło, miało ten celnieyszy uzytek, iż F. M. L. baron Kerpen stoiąc przy Stertzing wysłał swoie forpoczty na przod i częsc swego obozu do Mauls przeniosł.

Jenerał major Louden przy odeyściu tego rapportu gotował się do popierania swych korzyści i do uderzenia na Brixen. Na ten koniec dla przyciśnienia ze wszystkich stron nieprzyiaciela, wezwano wszystkich dolin i tamteyszych okolic mieszkańcow do powstania w mafsie, i w krotce potrzeba dalszych powodzeń oczekiwać.

Piąty nadzwyczayny dodatek do Nro. 28. *gazety Wiedeńskiey. We Wtorek d.* 11. *Kwietnia* 1797.

Dobrze ostatnią razą wykonane działanie jenerał majora Loudon w Tyrolu, podług nadeszłych pod d. 11. t. m. dalszych wiadomości odniesło pożądany skutek. Wspomniony jenerał major zaraz d. 5. rozszerzał daley swoie poruszenia, i przez ułożone roztropnie manewry zaszedł nieprzyiacielowi na Botzen z tyłu. Nieprzyiaciel przestraszony ożywionem miłością oyczyzny w mafsie zebranem ludem, uciekał iak nayspiesznieу z osadzonych stanowisk Clausen i Seeben; z taką samą szypkością został z Brixen wystraszony i cofał się na dolinę Puster, gdzie się przy Brauneken ma iuż znaydować.

W czasie odniesionych tych korzyści poszedł F. M. L. z całą linią na przod i złączył się z jenerałem majorem Loudon, założył swoię głowną kwaterę w Brixen i swoie forpoczty do Mühlheim rozciągnęł. D. 6. F. M. L. Kerpen goto wał się z swoim korpusem daley postąpić i uciekaiącego nieprzyiaciela ktòrego jenerał major Loudon około Trydentu trwogą nabawiał z doliny Puster zupełnie wyprzyć. W Brixen zostawił nieprzyiaciel znaczne zapasy mąki. Ammunicyą zaś wszystkę zatopił. W opuszczonych od nieprzyiaciela okolicach okazała się z uwolnienia ich powszechna radość i wszyscy się do bronienia wspolney

jes{

oyczyzny z zwyciężaiącemi bracią swoiemi złączyli.

Z przeszley d. 2. potyczki warta kawałek bydź oznaymiony, iż dwoch kraiowych mieszkańcow dostało się z bronią w ręku nieprzyiacielowi w ręce, i pomimo przyrzeczonego pardonu zostali na mieyscu ukłuci. Zapalczywość tak daleko z tego uniesła ich zbroynych braci, iż pomieszanych nieprzyiacioł kolbami i innemi instrumentami bili. — Podług wiadomości z Agram, dla okrycia granic Karencyi i zagrożenia z flanki postępuiącemu nieprzyiacielowi, został kordon od prawego brzegu Draw aż do lewego brzegu Sawy szańcami okryty wyciągniony, i łańcuch ten iest z tym od Uskokerberg na Mottling wzdłuż Karolina złączony.

Z Paryza d. 27. Marca.

Wiadomość o zwycięzkim postąpieniu naszey Włoskiey armii naypierwey tu Wenecki poseł i Medyolański deputowany Serbelloni przez sztafety odebrali. Oto iest o tym zwycięztwie urzędowny rapport.

List jenerała Buonaparte do Dyrektoryatu, z główney kwatery Valvasone d. 27. Ventose (d. 17. Marca.)

Od bitwy pod Rivoli, Obywatele Dyrektorowie, trzymała Włoska armia brzegi Piawy i Lavis osadzone. Armia Cesarska pod kommendą Arcy Xcia Karola stała na tamtym brzegu Piawy, środek iey stał za rzeką Cordevole, a prawem skrzydłem od Solurn przypierała do Adygi. D. 10. Marca Dywizya jenerała Masseny udała się do Feltre; na zbliżenie iey nieprzyiaciel opuścił swoie stanowisko nad Cordevole i cofnął się do Bellune. Dywizya jenerała Serrurier udała się ku Asolo; psota wielka ią napadła; ale wiatr i deszcz były zawsze dla Włoskiey armii przed maiącą nastąpić bitwą wróżbą szczęscia. D. 12. równo ze świtem przeszła wspomniona dywizya na przeciwko wsi St. Vido Piawę; mimo głębokiey i bystrey wody nie utraciliśmy tylko iednego dobosza. Szef szwadronu Lasalle na czele wydziału iazdy i jenerał adiudant Leclerc na czele 21. regimentu letkiey piechoty porazili nieprzyiacielskie korpus, ktore nam przeprawy chciało bronić i udali się do St. Salvador; ale nieprzyiaciel na pierwszą wiadomość o przeprawie naszey boiąc się aby nie był opasany, opuścił swoy oboz pod Campana. Jenerał Guieux o godzinie drugiey po południu przeszedł Piawę pod Ospadelatto, i wieczor w Co[illegible] stanął. Zołnierz ieden bystrością wod[illegible]niesiony już się miał utopić; kobieta 51. regimentu rzuca się w pław i ratuie go: udarowałem ią łańcużkiem złotem na szyię na którym będzie korona obywatelska z imieniem żołnierza którego wyratowała zawieszona. Jazda nasza kilka razy się w tym dniu zawsze z pożytkiem z nieprzyiacielską potykała, i 80 husarow zabraliśmy w niewolą. D. 13. jenerał Guieux z swą dywizyą przybył do Sacile, uderzył na tylną straż nieprzyiacielską i mimo ciemney nocy 100 ludzi w niewolą zabrał. Korpus ułanow żądało kapitułować; obywatel Siabeck szef szwadronu poszedł naprzod i legł na placu; jenerał Dugna kommenderuiąc rezerwą iest letko raniony. Tym czasem dywizya Masseny przybywszy do Bullune ściga nieprzyiaciela, który się ku Cadore cofnął, otacza iego tylną straż, bierze 700 ludzi w niewolą, miedzi któremi iest 100 husarow, 1 pułkownik i jenerał Lusignan, który całem środkiem kommenderował. Regiment

10. strzelcow dystengwował się podług swego zwyczaiu. P. jenerał Lusignan zhańbił się swoim postępkiem względem naszych chorych w Brescia; rozkazuię aby był poprowadzony do Francyi nie mogąc bydź zamieniony.

D. 16. dywizya jenerała Guieux o godzinie 5. zrana ruszyła z Pardenone, dywizya jenerała Bernadotte o godzinie 3. zrana z Sacile, dywizya jenerała Serrurier o godzinie 4. zrana z Fasiano; wszystkie się ku Valvasone udały. Dywizya jenerała Guieux minęła Valvasone i stanęła o godzinie 11. nad brzegiem Tagliamento. Armia nieprzyiacielska stała na drugiey stronie okopana i chciała nam zaprzeczyć przeprawy. Croisier na czele 25 przewodnikow idzie do rekognoskowania iey aż pod same okopy, i iest kartaczami przyięty. Dywizya jenerała Bernadotte przybyła na południe; rozkazuię natychmiast jenerałowi Guieux udania się na lewą, dla przeyścia tey rzeki z prawey od szańcow nieprzyiacielskich pod zasłoną 12 armat. Jenerał Bernadotte ma ią przeyść na prawey; iedna i druga z tych dywizyy formuią bataliony swych grenadyerow, stawiaią się w porządku bitwy, każda maiąc pół brygady letkiey piechoty z przodu wsparta dwiema batalionami grenadyerow i z boku iazdą okryta. Letka piechota uformowała się po strzelecku; jenerał Dommartin na lewey, jenerał Lespinaſse na prawey kazali artylleryi na przod i żywa kanonada się rozpoczęła. Jenerał Dumphot na czele 27. letkiey piechoty rzuca się w rzekę i prędko na tamtę stronę przebywa. Jenerał Bon wspierał grenadyerami dywizyą jenerała Guieux. Jenerał Murat to samo poruszenie na prawey czyni, i iest równie grenadyerami od dywizyi Bernadotte wspierany. Cała linia porusza się, każde pół brygady oddziałami postępuie, a zanią w tyle iazda. Nieprzyiacielska iazda chce po kilka razy uderzyć na naszą piechotę, ale nadaremnie; rzekę przebyto i nieprzyiaciel ze wsząd ucieka. Prawą naszą usiłuie iazdą nazad w wodę wpędzić, a na lewą piechotą naciera. Wysyłam jenerała Dugna i adjudanta Kellermann na czele razerwowey iazdy, i za pomocą piechoty pod jenerał adjudantem Mireur odpieraią nieprzyiacielską iazdę i iey jenerała w niewolą zabieraią. Jenerał Guieux kazał attakować Gradisca i mimo ciemney nocy opanował ią, i nieprzyiaciela w zupełną ucieczkę wprawił; sam Arcy Xżę Karol tyle tylko czasu miał że mógł uciec. Dywizya jenerała Serrurier nadciąghawszy, przebywa rzekę i stawa w rzędzie bitwy dla formowania rezerwy.

W tym dniu zabraliśmy nieprzyiacielowi 6 armat, 1 jenerała, wiele wyższych officyerow i 4 do 500 niewolnika. Szypkość naszego rozszerzenia się, nasze manewry i większość naszey artylleryi tak daleko zastraszyły nieprzyiacielską armią, iż nie dotrzymała placu, ale korzystaiąc z nocy uciekła. Adjudant Kellermann dowodząc z swem zwyczaynem męztwem ieździe, odebrał kilka razow od szabli. Teraz się zatrudnię wynadgrodzeniem dystengwuiących się officyerow.

Podpisano *Buonaparte.*

Pierwiastkowe zgromadzenia odprawiaią się tu w spokoyności, i większa ich część wybrała iuż swoich elektorow, ktorzy nowe członki do ciała prawodawczego obierać będą. Wybory padły na dobrych republikanow; jakòbini nic nie wskurali W pobliskich departamentach takze się

spokoynie zgromadzenia pierwiastkowe od prawiły i dobre wybory poczynili. Wczoray oznaymiono iż podług konstytucyi na d. 30. t. m. w całey rzeczypospolitey maią bydź zgromadzenia pierwiastkowe zakończone.

Między elektorami Paryzkiemi znayduią się także: Desmeunier, dawniey członek zgromadzenia konstytucyynego, jenerałowie Montesquiou i Morgan, sławny Sicard, nauczyciel głuchych, Röderer i Lacretelle, członek pierwszego zgromadzenia.

W połudaiowey Francyi wszystkiego jakòbini używali, aby swoim wpływem na zgromadzeniech pierwiastkowych mogli przewodzić; lecz spodziewaią się iż usiłowania ich daremne będą. W Awenionie, w departamencie Vauclus w Aix, w St. Etienne przyszło między jakòbinami i żołnierzami do krwawych kłòtni.

W towarzystwie obywatela Payne poiechał razem dawny Amerykański minister obywatel Monro do Ameryki.

Dyrektoryat wydał rozkaz iż w przeciągu 2 miesięcy aż do 20 maia z portòw w kanale, a istotniey z Kale i Dieppe żaden okręt ktòryby podrożnych wiozł nie ma wypływać. Teraźnieysze elekcye i nasze uzbroiania na morzu dały powod do ninieyszey rezolucyi. — Port Dunkierki iest także od niedawnego czasu od Angielskich okrętów ściśniony.

Nasz negocyator we Włoszech jenerał Clarke znayduie się teraz w Turynie gdzie ma bydź kongres pokoiu otwarty. Margrabia Luchesini poseł Pruski przy Wiedeńskim dworze ma się teraz w Turynie znaydować.

Z Paryża d. 31. Marca.

Nasza zwyciezka armia co raz daley we Włoszech postępuie; oto iest drugi urzędowny ropport:

List jenerała Buonaparte do Dyrektoryatu, z głowney kwatery Gradisca d. 30 Veniose (d. 20 Marca.)

Doniosłem wam Obywatele Dyrektorowie o przeyściu Piawy, o potyczkach przy Langara i Sacile i o bi[illegible] nad Tagliamento.

Dnia 18 marca dyw[illegible]erała Bernadotte o godzinie 3 z rana u[illegible] w bok Palmanuova i stanęła nad rz[illegible] Torre, gdzie husary iedni z drugiemi się s[illegible]kali. Dywizya jenerała Serrurier stanęła po prawey, dywizya jenerała Guieux po lewey; obywatela Lassalle wysłałem z 24 regimentem strzelcow do Udine. Nieprzyiaciel na nasze zbliżenie się opuścił Palmanuova, gdzieśmy 30,000 racyy chleba i 1000 centnarow mąki znaleźli. Arcy Xżę Karol przed 10 dniami był to mieysce opanował, które do Wenecyi należy; chciał go utrzymać, ale nie miał czasu ufortyfikować się w nim. Jenerał Massena stanął w St. Daniel, Osopo i Gemona, i swoie forpoczty aż do gor rozciągnął.

Dnia 19 poszedł jenerał Bernadotte na przod i zamknął Gradisca. Jenerał Serurier udał się ku St. Pietra dla przeprawienia się przez Isonzo rzekę. Nieprzyiaciel dla bronienia nam przeprawy miał na drugim brzegu kilkanaście armat i kilka batalionow rostawionych. Rozkazałem rożne manewry zrobić, ktòre nieprzyiaciela zatrwożyły, i przeyście było bez odporu uskutecznione. Męztwa obywatela i B[illegible]gady szefa artylleryi Androisy [illegible] tu

milczeniem przeyść: rozkazałem mu rekognoskować, czy tę rzekę można przebrnąc; on rzuca się sam w rzekę, przebywa ią i powraca z tamtego brzegu nazad. Ten officyer bardzo się oprocz tego dystengwował.

Przeyście Isonzo i wzięcie Gradisca.

Jenerał Serrurier poszedł przeciw Gradisca i stanął na wzgorkach, ktore nad miastem panuią. Aby tym czasem nieprzyiaciela zabawić i ukryć manewr jenerała Serrurier, kazał jenerał Bernadotte strzelcom nieprzyiacielskie szańce attakować; lecz żołnierze nasi zwyczayną im popędliwością uniesieni zaszli z bagnetem aż pod same mury Gradisca. Wielkim ogniem z małey broni i armat zostali tam przyięci; jenerał Bernadotte widząc się przymuszonym posiłkowania ich, kazał 4 armaty zatoczyć dla wywalenia bram, lecz te były mocnym fleszem okryte.

Tym czasem jenerał Serrurier stanął na wzgorkach Gradisca i przeciął nieprzyiacielskiemu garnizonowi cofnienie się; nieprzyiaciel nie miał iuż tedy żadnych widokow, ani do bronienia się, ani do ucieczki. Jenerał Bernadotte wezwał go do poddania się i on kapitulował. — Trzy tysiące brańców kwiat armii Arcy Xięcia Karola, 10 armat i 8 chorągwi były owocem tego manewru. Razem przeszlismy za Isonzo i Gradisca opanowalismy.

Dywizya jenerała Bernadotte takie męztwo okazała, ktore nam pewne zwycięztwo na przyszłosć rokuie. Jenerał Bernadotte, iego adiutant i jenerałowie szli w brew wszystkim niebezpieczeństwom. Proszę was, Obywatele Dyrektorowie, o stopień brygady jenerała dla adiutanta Mireur. Jenerał Bernadotte chwali bardzo jenerała Murat, prowadzącego iego przednią straż, jenerała Friaud, &c. Moy adiutant, obywatel Durac, okazał taką waleczność, iaka cały sztab Włoskiey armii charakteryzuie. Obywatel Miguet szef 88 poł brygady iest raniony.

Potyczka przy Casasola.

Dywizya jenerała Maſseny opanowała twierdzę Chiusa, i napadła na nieprzyiaciela, ktory iey chciał przeyścia przez most pod Casasola zaprzeczyć. Strzelcy iego spędzili nieprzyiacielskich; w moment potym w rozłożone kolomny dobyli nasi grenadyerowie mostu, przeparli nieprzyiaciela, mimo iego szańców i Hiszpańskich ieźdcow, ścigali go aż do Pontieba i 600 ludzi mu zabrali, z regimentow świeżo od Renu przybyłych. Wszystkie magazyny, które nieprzyiaciel z tey strony posiadał, w nasze ręce się dostały. Strzelcy od 16 regimentu z pałaszem w ręku rzucili się w nieprzyiacielskie szańce i na nowy szacunek sobie u armii zasłużyli.

Podpisano *Buonaparte.*

Wezwanie jenerała Bernadotte, Austryackiego kommendanta w Gradisca iest takie:

Broniłeś się WPan Mći Panie, iako mąż waleczny, i ziednałeś sobie u woyskowych szacunek; lecz dłuższy upor z WPana strony byłby zbrodnią, i cała ztąd wynikłą winę będę musiał WPanu przypisać. Dla usprawiedliwienia się więc przed potomnością, muszę WPana wezwać abys się w 10 minutach poddał; ieżeli to nie nastąpi wszystkich iego żołnierzy każę wyciąć. Oszczędzay WPan tey krwi, do ktorey rozlewu będzież przyczyną; uczucia ludz-

kości, ktore wodza powinny ożywiać, kładą na niego tę powinność. Już wszystko do szturmu gotowe; grenadyerowie i strzelcy wołaią szturmu. Odpowiedz WPan. Jestem z szacunkiem.

Dywizyyny jenerał *Bernadotte.*

Przy naszey Włoskiey armii podług tuteyszych pism 16 jenerałow miano abszytowac, między ktòremi i jenerała Carteaux mieszczą.

Mówią teraz bardziey niż kiedy o pokoiu; Cesarski dwór nie ma bydź przeciwny wzięcia w rozwagę nowych propozycyy jenerała Clarke. Miały iuż w tey mierze kuryery do Londynu, Berlina i Petersburga pobiedz. Słychać iż Francya nie obstaie tylko przy ustąpieniu Niderlandow i rozciągnienia swych granic do Renu, Lombardyą &c. chce Cesarzowi nazad wròcić i za Niderlandy wynadgrodzenie dać. Konferencye miały się iuż za pośrzednictwem Pruskiego posła margrabiego Luchesini otworzyć.

Nasz dawny poseł w Konstantynopolu obywatel Verninac z Neapolu do Rzymu przybył. Dla opłacenia kontrybucyi daie Papież i swoią potroyną koronę, ktora 5 millionow liw: wartości iest szacowana. Obywatel Cacault otrzymał wiele wexlow na Włoskie miasta.

Jenerał Angereau żalił się w liscie do dyrektoryatu na artykuł umieszczony w *Chronique de Paris Jardina*, w ktorym Buonaparte tyranem, dyktatorem nazywaią i wiele obelżywego o zamiarach tego jenerała mówią. — Z Brest doooszą, iz i tam staraią się dobrych elektorów obrać. W Montegue z okazyi zgromadzeń zabito 3 ludzi; bito sie szablami, sierpami &c. — Minister wewnętrzny wydał instrukcyą, w ktorey przepisuie iż narodowe święta tego roku z powagą i okazałością maią bydź święcone.

Z Rzymu d. 18. Marca.

Ostatniego piątku była partykularna kongregacya, na ktorey się zatrudniano obmyśleniem sposobow zaradzenia nieodbytem potrzebom tey stolicy, a nadewszystko niedostatkowi gotowych pieniędzy; papiery tracą na mieyscu przeciw gotowym pieniędzom 15 procentow, a zagranicą 48 procentow.

Ostatniey nocy posłano z stayni Papiezkiey 460 koni do Foligno, co iuz dopełnia liczbę przyrzeczonych 800 koni. — Oyciec S. przyiął dymissyą sekretarza stanu kardynała Busca, i na iego mieysce mianował kardynała Doria.

Przez zrobioną ugodę stolicy S. z dworem Neapolitańskim, Oyciec S. ustępuie na ten raz Królowi oboyga Sycylii mianowanie na wakuiące biskupstwa.

Tu odkryto nowy spisek, i w nocy na śrzodę aresztowano wiele osòb świeckich, duchownych i woyskowych; liczba uzbroionych spiskowych do 600 osób wynosi. Rząd przedsięwziął różne śrzodki do odwrocenia zamiarow nieukontentowanych; wszystkie warty zostały podwoione i patrole iazdą zmocnione. Użyto także ostrożności iż watykan zamknięto, Szwaycarami osadzono i w pierwszych bramach armaty postawiono.

Z Düsseldorf d. 26. Marca.

Dywizya jenerała Championet przeszła dziś za Ren, i po mieście naszym iest rozstawiona. Poruszenia i dyspozycye Francuzow każą się prędkiego rozpoczęcia nieprzyiacielskich krokow obawiać.

DODATEK

DO Nru. 32.

GAZETY KRAKOWSKIEY

We Srzodę Dnia 19. Kwietnia 1797.

Z Dunkierki d. 23. Marca.

Uzbroiona tu flottyla od 6 armatnych szalup kazda o 3ch dwudziesto czterech funtowych armatach, i 2 płaskich statkach, każdy o 1 armacie dwunastofuntowey, przed wczorem na morze wyszła. Dziś rano widziano ią biiącą się z Angielskiemi okrętami, ktore zdawały się iuż cofać, i w tym momencie zdaie się iż nasza flottylla do tuteyszych brzegow wraca.

Z Madrytu d. 6. Marca.

Kròl wysłał 3 deputowanych znaypierwszych osob ouchowieństwa do Rzymu, to iest kardynała Lorenzana arcybiskupa Toledo i W. inkwizytora, Despuig arcybiskupa Sewilii i Musquiz spowiednika Krolowey. Cel ich poselstwa iest w liście od Króla do pierwszego z deputowanych drukowanym oznaymiony. Forma iego iest nadzwyczayna, i Kròl nie tai w nim ani żalu, ktory ma do głowy koscioła, ani oziębłości, ktorą postrzegł z strony Papieża. Dwor nasz zachowuie iednak wszelką formalność uszanowania iako dla głowy kościoła, i pod czas naywiększey nawet kryzy Papieża pozwolił się po kościołach i klasztoracah publicznie za niego modlić.

Z Muhlheim d. 28. Marca.

Boiaźń i turbacya zaczęnaią na zbliżenie się otwarcia kampanii umysły obeymować. Od nieiakiego czasu nie wiele tu w naszych okolicach było Francuzow; ale wczoray znacznie ich bardzo przybyło; *W*upper iest nadewszystko dobrze woyskiem osadzona. Z okolic Sieg i Lany dowiaduiemy się, iż Austryacy z swoiey strony także się gromadzą i znacznie ich przybyło, i między temi rzekami magazyny założyli.

Z Heidelberga d 5. Kwietnia.

F. M. L. Mack udał się do Ulmu, z kąd spodziewaią się, iż poydzie do Arcy Xcia Karola; lecz oddalenie iego nie będzie

długie, w krotce nad Ren powroci. Znaczne korpus Austryakow ma się w okolicach Ulmu zgromadzić.

Z Berg d. 25. Marca.

Ostatniey śrzody 8me poł brygady letkiey piechoty opuściło Sollingen i tamteysze okolice i zbiera się w Düſseldorf. Tego wieczora przybyło tam także 48me pół brygady piechoty, ktore w Langenberg stało. Wszystko zapowiada iż Francuzi znowu naprzod poydą. Żołnierze bardzo się dobrze na swoich kwaterach sprawowali, ale w drodze nie zachowali się spokoynie. Stoi tu u nas regiment 2gi strzelcow; iest to ten sam, ktory stał nad Wupper. Miasto Düſseldorf zachowa ten garnizon, ktory teraz ma.

Z Konstantynopola d. 1. Marca.

Od czasu iak tylko uzurpator Perski Mahmud-Han wszedł do Kurdistan nie mamy ztamtąd żadney wiadomości, i zdaie się iż ten uzurpator tylko groził Porcie, aby na niey posiłki przeciw Roſsyi wystraszył; lecz nasze ministerium dalekie od zadosyć uczynienia iego życzeniom, kazało owszem na żądanie posła Roſsyyskiego iego posłom iak nayprędzey wyiechać z Konstantynopola.

To iuż rzecz zadecydowana iż przed naszem arsenałem będzie kopany kanał na wzor Tulońskiego; Ruiter officyer Szwedzki będący w służbie Tureckiey zatrudnia się tą robotą. Ten indzynier dał nowe dowody swey zręczności wysadziwszy będące przed arsenałem skały, co tym trudnieysze do wykonania było iż te skały w wodzie były.

D. 19. p. m. hrabia Ludolff ambaſsador Neapolitański był z wizytą u ambaſsadora Francuzkiego obywatela Aubert-Dubayet, ktòry mu ią na drugi dzień oddał. D. 21. ambaſsador Francuzki dał obiad dla hrabiego Ludolff, na ktòrym byli ministrowie Hiszpański, Pruski, Szwedzki, Duński, Hollenderski i Wenecki.

Z Zemlina d. 3. Kwietnia.

Basza Belgradzki odebrał kuryera z Konstantynopola, ktòry mu oprocz potwierdzenia go w urzędzie, 300 workow pieniędzy, kilka przednich koni z rzędami i inne polowe sprzęty w podarunku od W. Sułtana przywiozł. Basza bardzo się tym ukontentował, i iak słychać chce te otrzymane summy między pierwszych urzędników w Konstantynopolu podzielić, co tym łatwiey tę wspaniałość uczynić może, gdyż Serwia trzy razy mu niemal tyle uczyni.

Jak tylko wielkie święta Bairam u Turkow zwane, które w Belgradzie z wielką pompą obchodzą przeminą zobaczemy zapewne przed tą fortecą krwawe sceny. Z różnych prowincyy przeieżdzaiący kupcy iednostaynie zapewniaią, iż buntownik stoiący pod Widynem z baszą Romellii się złączył, i w 40,000 ludzi zamyśla przeciw Belgradowi ruszyć. Baszy Belgradzkiemu to na rękę nie przypadło; wzywa Serwianow do bronienia się znim, i oprocz żywności 6 piastrow każdemu na miesiąc obiecuie. Przeszło 6000 miało iuż iego propozycye przyiąć, a wszystkich ma się 16,000 zebrać. Jednym słowem każdy inaczey o tym wszystkim mòwi; to iednak prawda, iż basza Romellii iuż iest w marszu i Belgradczykowie są w strachu. W 14 dniach musi się cała rzecz wyiaśnić.

DONIESIENIA.

Na dniu 1szego maia roku bieżącego, i w dni następuiące w kancellaryi Cesarsko Krolewskiey Administracyi zachodnio rządowych galicyskiey dobr, w domu Krauzowskim na grodzkiey ulicy pod Numerem 97 z rana od godziny 9tey do 1wszey po południu, zaś od godziny 3ciey do 6tey, niżey wyszczególnione dobra, Folwarki, Woytowstwa i Tenucye, na dalsze trzy lata, to iest od 24 czerwca 1797 roku, aż do tego samego dnia 1800 roku, przez licytacyą w arędę puszczone będą, jako to:

Cyrkuł	Nazwisko, Dominiow, dobra, Woytowstwa lub Tenucye.	Cena Fiskalna Zło: ryn,	Kr.
	Goral Woytowstwo i Młyn w Zielonkach	463	54 6/8
Krakowski	Karwin	1925	—
	Opatkowiczki	862	30
	Wilkow	900	—
	Opatkowice	4200	—
	Prassy i Biskupice	975	—
Koński	Kurzelow	6300	—
	Niekurza	1000	—
Sandomirski	Berteczow Woytowstwo	—	—
	Długołęka detto	—	—
	Wiązownica detto	—	—
	Gorno	1937	30
	Masłow	2637	30
	Krayno	2950	—
	Brzezinki	537	30
	Porąbka	440	—
	Drugnia wraz z dwiema wsiami	3174	54 2/8
	Piestrzec	4150	—
Kielce	Cissow	3950	7
	Zaiączkow	—	—
	Będziaki	579	13
	Brzegi z przyległościami	—	—
	Pierzchnica	337	—
	Pińczow	2849	55 1/8
	Koniusza	1607	29
	Krzyżanowice	4521	45 5/8
	Litewni	1913	—
	Bonin i Walin	1521	—
Biała	Kobylany	2442	46
	Kwiowice	5089	34 4/8
	Troianow	5179	34
Radoński	Mirow	8332	—
	Ryczywoł Woytowstwo	—	—
	Skrzeszow	2396	
	Osiek	400	15
Siedlecki	Brzozowka	—	—
	Bodzanowka	—	—

Od dzierżenia wyżey wyszczególnionych dobr, żydzi tylko wyłączeni są każdy zaś inny do takowego dzierżenia przypuszczonym będzie, który następuiące aż do ninieyszego uwiadomienia tylko ściągaiące się obowiązki, wypełnić może, gdyż istotne licytacyine kondycye, przed zaczęciem teyże, tak w Polskim iako i w Niemieckim języku, licytować sobie życzącym, przeczytane i wytłomaczone będą, iako to:

(a Każdy życzący dzierżawy, czwartą część wyżey wyszczególnioney fiskalney ceny zaręcznego czyli vadium, przed zaczęciem licytacyi złożyć ma, która tak długo w C. Kr. kassie bez procentu zostanie, dopoki przepisana kaucya złożona, i ieżeli takowa fideiussoryczna, od królewskiego fiskusa approbowana, i za przyiętą uznana niebędzie – na tenczas to złożone zaręczne czyli vadium, albo w gotowiźnie wypłacone, albo też od drugiey antycypatywe płacić się, maiącey półroczney raty odtrącone będzie.

(b Pierwsza półroczna rata, na 14 dni przed obięciem dzierżawy do C. Kr. kassy tyczącey się Prefektury ekonomiczney zapłacona bydź powinna

(c Każdy życzący dierżawy powinien przed licytacyą udowodnić, iż w stanie iest żądaną złożyć kazucyą; która.

d) Częścią dla punktualnego wypłacania arędownego kwantum, częścią zaś dla, uszkodzenia fundi instructi i uciemiężenia poddanych iednoroczne arędowne kwantum i iednę dziesiątą część nad zwyż rzeczone wynosić ma, albo w gotowiźnie złożona, albo zdolna fideiussoryczna do ostatniego dnia maia r. t. pewnie dostawiona bydź powinna, i dla tego naywiecey daiącemu dzierżawcy formularz wydany będzie, w iakim sposobie tę ułozyć należy.

Wreszcie mogą osoby życzący dzierżawy; kondycye takowe dzierzawy tyczące, na 14 dni w przod w C. Kr. kancellaryi administracyi dobr rządowych przeyrzeć i potrzebne wiadomości powziąść.

Oprócz tego bed owe fiskalne ceny, które przy niektórych woytowstwach nie są wyrażone, przy licytacyi kazdemu licytuiącemu oznaymione, gdyż Woytowstwa te dopiero niedawno do lustrowania wyznaczone, a lustracye takowe ieszcze nienadeszły.

Z C. K zachodnio - Galicyiskiey Administracyi dóbr rządowych. W Krakowie dnia 15 marca 1797 roku.

Józef de Melnicki, C. K. Konsyliarz i Kameralnych dobr Administrator.

Józef Piort Hörl, Sekretarz.

Uwiadomia się Publiczność iz na d. 13 miesiąca maia r. 1797 Jatki rybney Sławetnego Antoniego Ziernickiego dziedziczney z przyciramy zło. pol: 600 szacowaney w ratuszu Krakowskim o godzinie trzeciey po południu sprzedaży odprawiać się będzie licytacya, ktoby sobie życzył kupić niech się w wyznaczonym czasie i mieyscu znayduie.

Zmocy wyroku C. K sadow szlacheckich Krakowskich będą w dzień 1. miesiąca maia r. b. 1797 o godzinie 9 zrana, i o 3 po południu na ulicy poselska zwaney, z ulicy Grodzkiey poprzecznie do Karmelitow S. Michała idącey, w kamienicy Nro. 196 na pierwszym piętrze rożne sprzęty iako to: srebra, perły, tabakierki złote, zegarki, laska z złotą gałką powozy dwa pokryte, i wina węgierskie naywięcey daiącemu za gotowe pieniądze do sprzedania. Datum w Krakowie dnia 10 Kwietnia roku 1797,

AN MEINE

MITBÜRGER

VON

WESTGALLIZIEN.

Zu allen Zeiten meine Freunde! Hat das öffentliche, Unglück die Völker zu ausserordentlichen Thaten; und Gefühlen emporgehoben: Kaum sahen wir in trostloser Betäubung, noch vor wenig Tagen die Gefahren jeder Art über uns hereinbrechen, kaum ward einem angebeteten Regenten, dem Vaterlande, und dem Kaiser-Sitze selbst Verderben gedroht; als durch diese schrecklichen Ereignisse die Bürger von Oestreich urplötzlich zu einer Vaterlandsliebe, und einem Gemeingeist entbrannten; den die Geschichte ehren wird. Nur unter dem Schatten einer menschenfreundlichen Verwaltung konnten sich so schöne Gesinnungen entfalten; die eben so sehr dem geliebten Enkel Theresiens Seeligkeit, und Trost schaffen; als sie dem gebildeten Europa Achtung einflössen müssen. Ja! werthe Mitbürger! ist es nicht grosses Entzücken zu sehen wie sich Tausende, und abermal Tausende von Bürgern bewaffnen; und sich um ihren standhaften Fürsten sammeln: wie ein wohlthätiger Genius diese verschiedenartige Völkerschaften durch das Band der *Sittlichkeit*, und *Ordnung* vereint; und sie mit der Aegide des gesunden Verstandes vor *Trug*, und gleissendem *Wahne* deckt: wie die treuen Unterthanen jeder Klasse, eingedenk des österreichischen Namens, und ererbten Ruhmes den furchtbaren Schwur verkündigen; die ergriessenen Waffen nicht eher niederzulegen; bis jener übermüthige Feind vom vaterländischen Boden verscheucht, und sammt seiner dem Menschen-

DO MOICH

WSPOŁ - OBYWATELOW

ZACHODNIEY GALLICYI

P*rzyiaciele moi! We wszystkich czasach, nieszczęscie publiczne, wzbudzało Narody do nadzwyczaynych czynów, i uczuciów. Skoro tylko, wskroś zasmuceniem przeięci, spostrzegliśmy wszelkiego rodzaiu niebezpieczeństwa, w teraźnieyszym czasie, na nas napadaiące; Skoro tylko, ukochanemu Monarsze, Oyczyznie, i samey stolicy nawet Cesarskiey, upadek zagroził; natychmiast tak straszne wypadki, obywatelów Austryi, miłoscią oyczyzny, i gorącym około dobra publicznego staraniem zapality, ktore, w dzieiach swiata z uwielbieniem wspominane będą. Tylko pod cieniem pełnego ludzkosci rządu, mogły się tak piękne uczucia rozszerzyć, ktore tyle ulubionemu Wnukowi Teresy radości i pociechy przyniesć; ile w oczach swiatłey Europy szacunku sobie ziednać powinny. Tak iest, szanowni Wspoł obywatele! czyż można bez czułego przeniknienia patrzyć, iak liczne obywatelow orszaki się uzbraiaią, i około pełnego stałosci swego Monarchy gromadzą; iak, narody rozmaite, duchem iakouymsi dobroczynnym ożywione, węzeł porządku i moralnosci wiąże, i tarcza zdrowego rozsądku, od błędow i zwodniczego omanienia zasłania; iak wierni poddani, ze wszystkich klas zgromadzeni, imienia Austryackiego, i odziedziczoney sławy pamiętni, groźną ogłaszaią przysięgę, iż, nie w przod broń do ktorey się wzięli złożą, poki dumnego nieprzyiaciela z oyczystey ziemi niewypra, i onegoż wraz z obiecaną przez niego rodzaiowi ludzkiemu szczęśli-*

geschlechte verheissenen Glückseeligkeit in die Gränzen des blutenden Frankreichs wieder eingeschlossen worden.

Nimmermehr! Jhr schätzbaren Bewohner Westgalliziens! möge der Vorwurf, und die Schmach über uns kommen; dass wir in fühlloser Unthätigkeit lagen: indess die übrigen Mitbürger; und an Jhrer Spitze — zittert meine Freunde! FRANZISKUS und KARL dem Tode entgegen gingen — Nein — lasst uns, die wir Jhre Gefahren, und vielfaches Elend nicht theilen können; wenigstens die Leiden der Streiter lindern. Jch weiss zwar, dass auch Eure Thränen über selbst erlittene Kriegs unfälle noch nicht getroknet; die Spuren der grausen Verheerung noch nicht verschwunden sind; und dass Euer neuer König; aufgehalten, durch eine Reihe von äussern Begebenheiten; noch nicht alle die Seegnungen des Friedens zu verbreiten vermochte; die SEIN väterliches Herz Euch zugedacht hat: Allein — ist Dulden; und Ausharren nicht grösser, und mänulicher, als für den Augenblick der Gefahr und mit diesem für alle kommenden erliegen? Oder wer unter den Redlichen, und Aufgeklärten aus Euch fühlt nicht lebhaft jene grosse Wahrheit, dass nunmehr Eure Wohlfarth, und das Schicksal dieser Provinz an dem Wohl und Weh des neuen Mutterstaates, der gesammten österreichischen Monarchie unzertrenlich geknüpft ist.

Wohlan denn! Jhr Grossen, und Edlen! Jhr Glieder des unter Oesterreichs Szepter geachteten Bürgerstandes! Jhr Diener endlich und Organe der öffentlichen Verwaltung! Lasst uns unsere Gaben so klein sie auch seyn mögen; auf dem Altar des flehenden Vaterlandes niederlegen: Lasst uns sie gesammlet zu den Füssen unseres Kaisers, und Königs bringen, und diesen gemeinschaftlichen Vater feyerlich bitten: Dass ER seine Hochheit und Würde, das Glück und die Ehre seiner Völker zwar

wościa, aż do granic zbroczoney krwią Francyi nie zagonią.

Niechay nigdy, szacowni mieszkańcy Gallicyi zachodniey, ta plama i zarzut na nas niespada, iż w tedy gdy inni wspoł obywatele, a na ich czele Franciszek i Karol, (co z drzeniem przyiaciele moi! wspominieć przychodzi) z nie ustraszonym męstwem wbrew śmierci stawali, my w twardey bezczynności gnuśnieli. Nie; w ten czas, gdy niebezpieczeństw, i rozmaitych dolegliwości wspolnie z niemi dzielić nie możemy, przynaymniey staraymy się, uciski woiuiących zmnieyszać i osładzać. Nietayno mi wprawdzie, iż oczy wasze jeszcze nieoschły z łez, ktore wam, doznane przez was samych nieszczęścia woienne wycisnęły; że ślady okrutnych w waszym kraiu spustoszeń, ieszcze nieznikły, i że pasmo powierzchownych a nieprzewidzianych wypadkow, nie dozwoliło ieszcze waszemu nowemu Krolowi, zprowadzić na was te wszystkie błogosławieństwa pokoiu, ktorych pewność, iego oycowskie serce wam zaręczyło: Lecz, zastanowcie się, czyż niewięcey wielkiemu i mężnemu człowiekowi przystoi, cierpieć, i wytrzymać, niżeli przemiiaiącemu niebezpieczeństwu uledz, i przez to, wszystkim następnym przykrościom się poddać? A raczey, ktoregoż z was światłego i rzetelnego ta wielka prawda żywo nieprzekonywa, że teraz wasze szczęście, i los tey prowincyi, z powodzeniem lub nieszczęściem nowey matki oyczyzny, i całey Monarchii Austryackiey ściśle połączone są?

A zatym, można i szanowna Szlachto! wy członki szacowanego pod berłem Austryackim stanu Mieyskiego! wy nakoniec słudzy i sprężyny publicznego rządu! składaymy wszyscy nasze dary, w iakiey kolwiek drobney i nay mnieyszey ilości, na ołtarzu proszącey oyczyzny; te wraz zebrane, złożmy pod nogi naszego Cesarza i Krola, i tego wspolnego oyca gorąco prośmy i błagaymy, ażeby nie tylko za swoię godność i dostoyność, za szczęście i honor swoich Narodow, mężnie walczył i one u-

ausdauerend erkämpfe: daſs ER aber auch nach den Eingebungen ſeines vor Wehmuth zerriſſenen Herzens, und seinem königlichen Wort mitten im heiſsen Kampfe nach der Palme des Friedens ringe, und denen ſein Ohr verſchlieſse, die aus Jrrthum oder Leidenſchaft, bey den Drangſalen des Menſchengeſchlechtes ungerührt vorübergehn.

Krakau im April 1797.

Ein ungenannter Freund ſeines Vaterlandes.

Die Beyträge, von denen der Ungenannte nicht nur geſprochen, ſondern auch damit den Anfang gemacht hat; werden durch 14 Tage mittelſt Subskription von allen Gutgeſinnten, durch den Herrn Gubernialrath und Polizey-Director Halama, und den Herrn Appelationsrath Pratobevera gemeinſchaftlich eingeſammelt, und ſodann unmittelbar mit dem Verzeichniſſe der pariotiſchen Geber Seiner Majeſtät eingeſchickt. Zugleich werden die eingegangenen Beträge dem Publikum ſeiner Zeit durch den Druck bekannt gemacht werden.

trzymywał, ale oraz aby stosownie do skłonności swego żalem przeiętego serca, i przyżeczenia Krolewskiego, wśrzod goracey walki, roszczkę oliwną iako znak pokoiu podawał, a rad i namowy tych osob nie słuchał, ktore błędem lub namiętnościami uwiedzione na nieszczęścia rodzaiu ludzkiego, zimnym okiem patrzą.

w Krakowie w Kwietniu 1797.

Niewiadomy przyiaciel swoiey Oyczyzny.

Składki. o ktorych niewiadomy, nie tylko wyżey wspomniał, ale też sam początek im uczynił, będą sposobem subskrypcyi, przez 14. *dni od wszystkich dobrze myślących, Jmci Pan konsyliarz gubernialnyy i Direktor Policyi Halama, tudziesz Jmci Pan Konsyliarz Appellacyiny Pratobevera wspolnie przyimowali, i potym z wypisem patryotycznych dawcow, prosto Nayiaśnieyszemu Panu przeszlą, o złożonych składkach będzie także swego czasu publiczność drukiem uwiadomiona.*